Майн Нэгэн мандаха болтогой!

...ы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 85 (С275)
МАЙН
1
ВТОРНИК
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

Манай ороной арадуудай хани барисаанай ба алдар солын бата хэрэм, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай эбдэршэгүй түшэг тулгуури—Советскэ Социалистическэ Республикануудай агууехэ Союз мандаха болтогой!

АЖАЛШАДАЙ УЛАСХООРОНДЫН ҺАЙНДЭР

...үнөөдэр — Майн Нэгэн. Энэ ...а бүхы дэлхэйн ажалшадай ...ал нэгэдэлгын үдэр, бүхы оро...дай хүдэлмэришэдэй ахадүүгэй ...илсаанай үдэр мүн. Дэлхэйн ...бэрсэгэй ажалша хүнүүд энэ ...дэрые тэмдэглэхэдээ, эб най...малай түлөө, демократиин ба ...иализмын түлөө тэмсэжэ бай... дэйшалхы хүсэнүүдээ хаража ...нэ.

...жэлэй саада тээ, 1889 ондо ...ижда болоһон социалистнуудай ...грессе дээрэ бүхы оронуудай хү...мэришэдэй түлөөлэгшэд Майн ... үдэрые жэл бүри һайндэрлэ... байха гэжэ шиидэһэн байгаа. ... үеһөө хойшо энэ үдэр хадаа ...ашадай хүсэнүүдые хараха ...соорондын үдэр, ажалшадай ... сүлөөгэй түлөө, арадуудай бү...нитын тэгшэ эрхын ба хани ...саанай түлөө эдэбхитэй тэм... ажалшадые эмхидхэхэ үдэр ...нхой.

— Эб найрамдалай түлөө, де...ратиин түлөө, социализмын тү... тэмсэгшэ бүхы арадуудта аха...эй амар мэндэ!—гэһэн агууехэ ...шевистскэ партиингаа Цент...на Комитедэй Майн 1-эй ...е уншахадаа советскэ хүнүүд ... хэрэгэйнгээ илаха байһанда, ...иализмда эсэргүү хүсэн тү... лагериин хэрэгэй илаха бай... омог дорюунаар этигэнэ.

...б найрамдал хамгаалха гээшэ ... арадуудай хэрэг мүн.

...нөө жэлэй Майн Нэгэн хадаа ...ратическа ба антиимпериа...ическэ лагериин хүсэнүүдэй ...эгүй ехээр ургаһаниие, ниг... жагсаһаниинь харуулна, ... дай үүдхэгшэ американо-ан...ска этэгээдүүдэй амые татаха, ... дэлхэй дээрэ эб найрамда... хэрэгые хамгаалха гэһэн бү...онуудай арадуудай хэлбэри... дура хүсэлыень харуулна.

...нөөдэр Майн Нэгэниие һайн...жэ байхадаа бүхы дэлхэйн ...шад эб найрамдалай түлөө ... толгойлжо байгшадай ал...эрые улам ехэ баяртайгаар ... суурхуулна. Эб найрамда... хэрэгые батаар, шууд сэхээр ...алжа байдаг манай Советскэ ... тээшэ дэлхэйн ажалшад угаа ...игэл найдабаритайгаар ха... Советскэ хүнүүдэй шэн габь... ажалаар бүхы оронуудай тү...хүнүүд омогорхоно. Эб най...далай ба социализмын лаге... ударидагша, арадуудай зол ...алай замые хүн түрэлтэндэ ... агууехэ вождь нүхэр ...нда хэды ехээр этигэн най...аа, инаглан дурладагаа дэл... ажалшад үшөө дахин харуул...

...найрамдалай агууехэ лагерь ... үнэхөөрөөл бүхы дэлхэйн уд...артай болоо. Атомна зэб...рихо тухай Стокгольмско ...да 500 миллион гаран хүнүүд ... табяа.

...етскэ Союзай толгойлжо бай... эб найрамдалай агууехэ ла... эсэргүүсэн антидемокра...ка, империалистическэ лагерь ...нэ. Энэ империалистическэ ... дэлхэйн шэнэ дай һүжэрөө... арадуудые богоолшолхо гэжэ ...оно. Американска агрессор... Корееые богонихон саг соо ...эд, шэнэ дай саашаланъ һү...хэ гэжэ бодоһон байгаа. Тэ...бүтээгүй. Эрхэ сүлөөдэ дура...рейскэ арад Хитадай һайнду...ай частьнуудтай хамтадаа ...канска агрессорнүүдэй түсэ...таһалдуулаад, эрхэ сүлөө бо...лон бэеэ дааихай байдалайнгаа түлөө баатар зоригтойгоор тэмсэжэ байна.

Алдарта большевистскэ партиин, агууехэ багша Сталинай сэсэн мэргэн хүтэлбэри доро советскэ арад социализм амжалтатайгаар байгуулаад, коммунизмын гэрэлтэ һайхан замаар улам урагшаа урма зоригтойгоор дабшана. Манай ороной хүдэлмэришэд, таряашад болон интеллигенци Эхэ орондоо, Ленин—Сталинай илагдашагүй хэрэгтэ үнэн сэхэ байһанаа үдэр бүриин ажал дээрэ харуулна. Тэдэнэр хадаа большевистскэ партиин политика гээшэ советскэ байгуулалтын үндэһэ һууринь мүн гэжэ һайн ойлгоно. Тиимэл хадаа энэ сэсэн мэргэн политикые хэрэг дээрэ бэелүүлхын түлөө хамаг бүхы шадалаараа оролдоно. Советскэ арадай туйлаһан агууехэ амжалтанууд дайнай хойто тээхи табанжэлэй дүнгүүд соо эли тодоор харагдана. Арадай ажахые дайнай хойто тээ һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдээ, тиихэдэ түсэбэй шухала даалгабаринууд нилээд үлүүлэн дүүргэгдээ. Зүгөөр туйлаһанаараа һанаагаа амархагүй гээшэ советскэ хүнүүдэй патриотическа заншал болонхой.

ВКП(б)-гэй Центральна Комитет болбол коммунизм байгуулха хэрэгтэ шэнэ амжалтануудые туйлаха гэжэ манай ороной ажалшадые уряална. Парти хадаа ажахын болон культурна байгуулалтын талаар манай урда дайшалхы зорилго табина. Энэ зорилгын нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэгдэхэ байһаниинь лабтай.

— Советскэ Союзай хүдэлмэришэд, таряашад, интеллигенци! Арадай ажахын 1951 оной түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэгты! Амгалан ажалай шэнэ баатаршалгануудаар манай социалистическэ Эсэгэ ороной хүсэ шадалые бэхижүүлэгты!

Мүнөө Майн Нэгэниие һайндэрлэхэдөө советскэ хүнүүд ажалай шэнэ амжалтанууд тухайгаа парти, правительстводаа омог баяртайгаар мэдээсэнэ, алдарта большевистскэ партияа, агууехэ Сталин багшаяа тойрон тон нигтаар жагсаһанаа үшөө дахин гэршэлэн харуулна.

Майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ бүхы оронойнгоо ажалшадтай хамта манай Бурят-Монголой республикын түрүүшүүл мүн ехэ амжалтануудые туйлаа.

Советскэ хүнүүд ажал хүдэлмэри дээрээ амжалта туйлахадаа эб найрамдалай хэрэгые бэхижүүлжэ байнабди, дэлхэйн арадуудай амгалан тайбан байхын түлөө, ажалшадай зол жаргалта байдалай түлөө тэмсэжэ байнабди гэжэ һайн мэдэнэ.

Манай агууехэ уг зорилго хадаа коммунизм мүн. Бидэниие коммунизм тээшэ агууехэ Сталин ударидана.

Манай ороной арадуудай хани барисаанай бата бэхи хэрэм —манай Агууехэ советскэ Эхэ орон мандаха болтогой!

Байлдаануудта хатуужаһан советскэ арадай авангард, манай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ, коммунистнуудай агууехэ парти, Ленин—Сталинай парти мандаха болтогой!

Ленинэй туг доро, Сталинай ударидалгаар — коммунизмын илалта тээшэ, урагшаа!

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ АЖАЛШАД МАЙН 1-НИИЕ ҺАЙНДЭРЛЭЖЭ БАЙНА

...дэр үдэшын 8 часта Бу...монголой Гүрэнэй Ленинэй ... оперо ба баледэй театр ...айн 1-нэй һайндэртэ зорюу...һан баярай суглаан боложо, ...дэ городой предприятинуу...стахановецууд, олониитын ор...нуудай түлөөлэгшэд тэндэ ...аба.

...түрэлтэнэй агууехэ вождь ... Виссарионович Сталин тү... ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Полит...ундэтэ президиумдэ нэрьемэ ...шалган доро һунгагдаба.

Ажалшадай уласхоорондын һанал нэгэдэлгын үдэр, бүхы оронуудай хүдэлмэришэдэй ахадүүгэй харилсаанай үдэр—Майн 1 тухай элидхэл ВКП(б)-гэй Улан-Удын городской комитедэй секретарь нүхэр И. А. Ким хэбэ.

Манай республикын мүн бусад городуудта ба бүхы аймагуудай колхозуудта, предприятинуудта болон эмхи зургаануудта Майн 1-нэй һайндэртэ зорюулагдаһан баярай суглаанууд боложо үнгэрбэ.

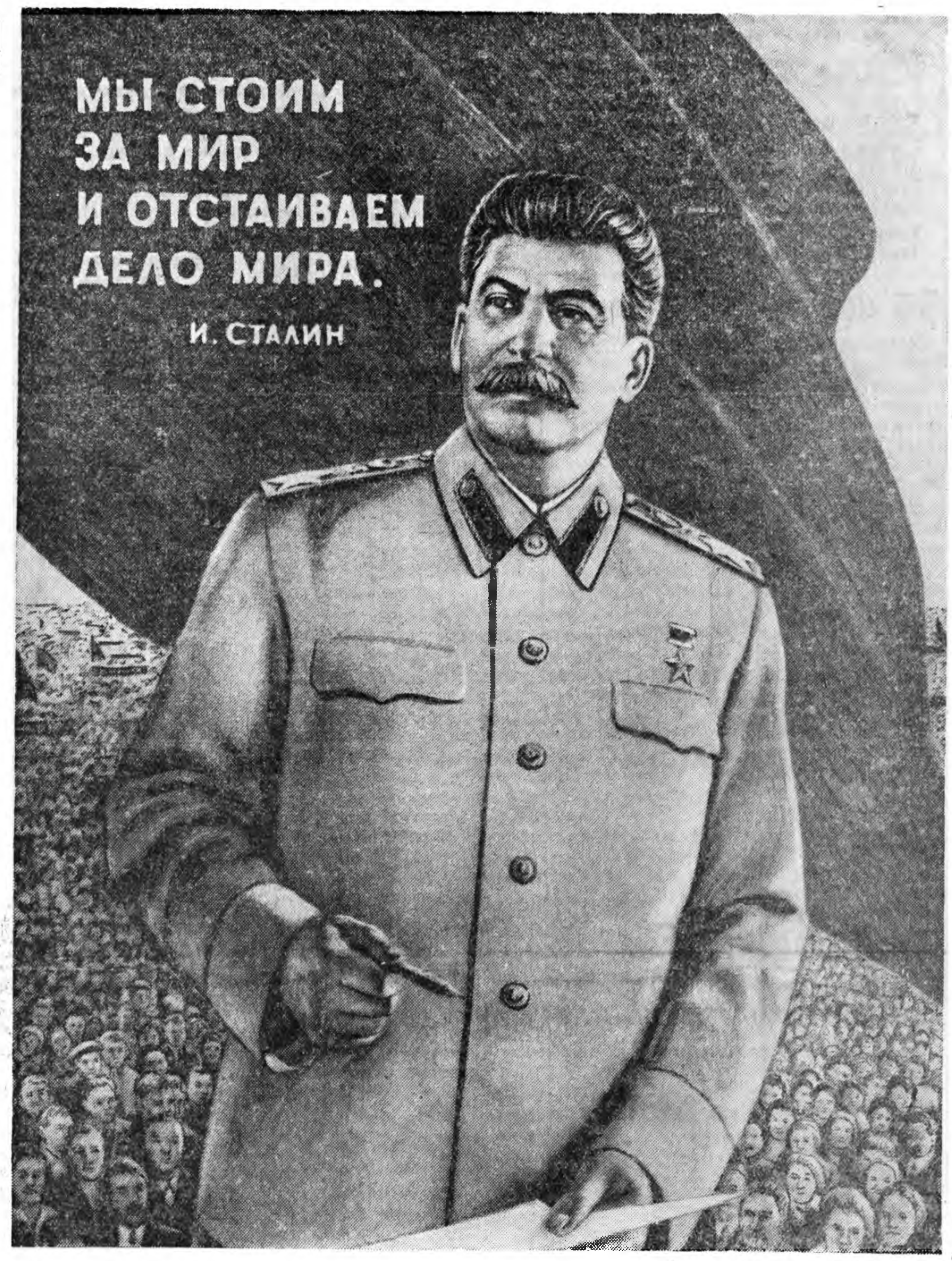

Уранзурааша Б. Белопольскиин зураһан плакадһаа репродукци.

Д. ЖАЛСАРАЕВ

Агууехэ Майн үдэр

Газар дэлхэйн сээжэ дээрэ
туяагаа дэлгэн,
Гараба наран —
гайхамшаг үглөөнэй наран...
Сүлөөтэ дуунуудаар,
соло алдараар таран,
Советскэ орондом
ерэбэ Майн Нэгэн.
Хабарай һэбшээнһээ
тугууднай намилзана.
Хайшаашье харахада —
хүн зоной далай.
Жаргал ехэтэ
бидэнэй
ажабайдалай
Жабхалан гэрэл
колоннонуудһаа яларна.
Баяраар,
зоригоор
зүрхэнүүднай сохилно.
Бидэнэй харгын
алхам бүхэндэ—илалтанууд.
Амгалан тайбан
барилгануудаймнай галнууд
Агууехэ
үглөөдэртэймнай холбоно.
Сүлөөтэ шэнэ дуунуудаар
бидэниие дабтан,
София, Прага,
Варшавын улицануудаар
Дунайн эрьеэр,
Хитадай уудам талаар
Колоннонууд гэшхэлнэ,
тугуудайнь алтан
Мүнхэ нарандал
унтаршагүйгөөр толорно.
Мүнөө
үргэн дэлхэйн
ажалша түмэн арадууд,
Материк бүхэнэй
үнэншэ, хүдэр хүнүүд
Майн үдэрөөр
эльгэ зүрхөөрөө сугларна.
Корея, Вьетнамай
шударгуу ехэ тэмсэл соо
Холын бэшэ
Илалтынь дүлэн соробхилно,
Бидэнэй түүхэ
тэдэнэй компас болоно.
Баатарлиг тэдэ
бидэнэй халуун зүрхэн соо...
Газар дэлхэйн сээжэ дээр
туяагаар бадаран
Гараба наран —
гайхамшаг үглөөнэй наран.
Үнэнэй,
гэрэлэй,
арад зоной
һайндэр —
Амаршалнаб шамай,
агууехэ Майн Нэгэн!

Колхозно полинуудһаа мэдээсэлнүүд

ЗЭДЭ

Аймагай колхозууд полевой хүдэлмэри улам үргэдхэжэ, апрелиин 28-да эртын тарилга эхилээ. Үшөөтэйн сомоной Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ, Гэгээтые сомоной Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд түрүүшын 90 гектар таряа.

Үшөөтэйн МТС-эй харьяата колхозуудта тарилгын урда тээхи элдүүрилгэ—борнойлго, культиваци, хахалалга үргэнөөр ябуулагдажа байна.

М. Нимаев.

МУХАРШЭБЭР

Маленковой нэрэмжэтэ колхоз тарилгын урда тээхи борнойлго, культиваци хэхэтээ хамта эртын тарилга эхилээ. Энэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг Суулгын МТС-эй тракторна бригада тракторна сеялкээр түрүүшын хэды гектар тариба. Таряанажалай бригада 24 морин плугуудые борнойлгодо табиһан байна.

Андреевэй нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг энэ МТС-эй нүхэр Константин Спиридоновой тракторна бригада борнойлго, культиваци хээд, газараа хахалжа эхилээ.

Б. Дымбрылов.

— ЭХЭ ОРОНДОО — АЖАЛШАДАЙ БЭЛЭГҮҮД

Мяханай комбинадайхидһаа

Мяха-консервын комбинадай коллектив дүрбэн һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид, апрелиин 20-до дүүргээд, 7.5 миллион түхэригэй эдеэ хоолой продукци түсэбһөө гадуур бүтээн гаргаба. 56 бригада зургаан һарынгаа түсэбүүдые дүүргээ.

Комбинадай консервнэ завод 16 вагон, өөхэнэй цех 120 центнер продукци түсэбһөө гадуур бүтээн гаргажа, Эхэ орондоо бэлэг бариба. Комбинадай коллектив республикынгаа столицын ажалшадта худалдахын тулада 600 центнер колбаса түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилөө.

Колхозно механизаторнуудһаа

Иволгын МТС-эй Александр Бурковай тракторна бригадын механизаторнууд уласхоорондын һайндэр—Майн Нэгэниие ажалай амжалтаар угтаба. Тус бригадын механизаторнууд абаһан уялгануудаа полевой хүдэлмэриин түрүүшын үдэрһөө эхилэн үнэн сэхээр дүүргэжэ ябана. 457 гектар газарта эртын борнойлго 3 үдэр соо хэжэ, түсэбөө дүүргээ.

Мүнөө энэ бригадынхид культиваци, лущени хэхэтээ хамта эртын пар хахалжа эхилээ. Бригадын трактористнууд В. Паданкин, В. Дружинин, А. Бурков гэгшэд һайн ажалай жэшээ харуулан хүдэлмэрилнэ.

„Металлоширпотреб" заводойхидһоо

Улан-Удын «Металлоширпотреб» заводой коллектив табанжэлэйнгээ түсэб 3 жэл 8 һара соо дүүргээд, 1926—27 онуудай хубилдаггүй сэнгээр 5 миллион 246 мянган түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур бүтээн гаргаа. Тиихэдэ, 1950 онойнгоо дээшэлүүлэгдэһэн түсэбые 101,7 процент дүүргэһэн байна. Энэ оной апрель һара соо стахановскаар ажаллажа, 4 һарынгаа даалгабариие дүүргэн, Майн 1-эй һайндэрые угтаба.

Тус заводто үдэрэйнгөө нормые дүүргэдэггүй нэгэшье хүдэлмэришэн байхагүй.

Түрүү загаһашадһаа

Майн урда тээхи үдэрнүүдтэ Дубининска (Кабанск) загаһанай заводой нүхэр И. К. Никоновэй хүтэлбэрилдэг бригада шэн зоригтойгоор ажаллаба.

Тус бригада апрель һарынгаа түсэб 112 процент дүүргээ. Эрхим сортын загаһа гаргаха түсэбөө апрель һарада 20 процентээр үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Загаһа дабһалагшад Федосья Москвитина, Степанида Перфильева хоёр социалистическэ ажалай эрхим жэшээнүүдые харуулна. Тэдэнэр Майн урда тээхи үдэрнүүдтэ хододоо 2,5—3 нормо дүүргээ.

Модо бэлэдхэгшэдһээ

Хориин леспромхозой Зүүн Хуурай гэжэ участогай (начальнигынь коммунист нүхэр Игнатьев) коллектив шэн зоригтойгоор ажаллана.

Тэндэхи модошод Майн һайндэрэй урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаалажа, модо бэлэдхэхэ сезонно түсэбөө 117 процент, модо шэрэхэ түсэбөө 111 процент дүүргээд, хэдэн мянган кубометр модо түсэбһөө гадуур Эхэ орондоо бэлэглээ.

Мүрысөөнэй туг баригшад

Эрхим хонишод

Майн нэгэнэй һайндэрые Хоринн аймагай Үдын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой хониной-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэд эрхимээр угтажа байна. Энэ фермын 25 хонишод һайндэрэй колонныи түрүүшүүлэй зэргэдэ Улаан тугаа дээрэ үргэн омогтойгоор алхалан ябахань. Тиигэншьегүй яахаб!

Эдэнэр хони үсхэбэрилхэ гурбан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ ха юм. Мүнөө энэ фермын хонишод 1000 гаран хурьга эшэгэдые абаад, бүрин бүтэнөөр тэнжээжэ байна. Үшөө 1000 хурьга эшэгэ абахаар хүлеэнэ.

Эдэ амжалтанууд хадаа тус фермын эрхим хонишодой оролдосотой ажалай аша үрэ мүн. Хонишод Мэдэгма Бадмаева, Жибзема Лодоева, Цырма Бадмаева ба бусад олондо магтаалтай болонхой. Фермые даагша нүхэр Ц. Цыренов «Хониной товарна фермын эрхим даагша», хонишон Ж. Лодоева «Республикын эрхим хонишон» гэһэн нэрэззэргэнүүдтэ хүртэнхэй.

Б. Намдаков.

Улаан тугта цех

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой инструментальна цех Майн һайндэрые эрхим бэлэгтэйгээр угтаба. Тус цехын коллектив апрель һарынгаа даалгабарине 3 үдэрөөр уридшалан 108 процент дүүргээ. Тиигэжэ, нэгэдэхи кварталай түсэбые амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнгээ түлөө абаһан заводой управлениин ба профсоюзай комитедэй дамжуулгын Улаан тугые бүхөөр барижа ябана.

Цехын олонстанокгшо-строгальщик, СССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр Е. Курочкин үдэртөө 4 нормо, тиихэдэ горсоведэй депутат, строгальщик нүхэр Сандакова, токарь Поздеев, комсомолец-токарь Песков болон бусад һүүлэй үдэрнүүдтэ 2—3 нормо дүүргэһэн байна.

Ц. Дандаров.

Үндэр бүтээсэ туйлана

Селендумын МТС-эй Михаил Ковалевскиин тракторна бригада Тамчын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилнэ. Тус бригада 1146 гектар пар ба намарай пар борнойлжо, газарта шииг нойто баряа. Мүн эдэ үдэрнүүдтэ лущени ба дисковани хэжэ эхилээ.

Бригадын тракторист Иван Тыкшиев үдэрэйнгөө нормо үлүүлэн дүүргэнэ. Трактористнууд нүхэд Жалсанов, Бадмацырен Жаргалсанов мүн лэ һайнаар хүдэлмэрилнэ.

Ц. Бадмацыренов.

Шираб НИМБУЕВ

Хабарай үглөөгүүр

Һайхан нара мэндэшэлэн
Жэжэхэн шубууд жэргэнэ.
Һаяхан урган мүндэлһэн
Ургынууд сэдьхэл эльбэнэ.

Үдэрөө хүлеэһэн саһахан
Үндэрэй оройдо сайбайна.
Шүдэрөө абхуулһан горхохон
Шадалаа мэдүүлэн шааяна,

Хаалта мүргөөд сухалдан
Канава халяан талиина,
Сабшалан дээгүүр асатан
Сагаалхижа халбайна.

Туд тудтаа хүрзэтэй,
Резиновэ сабхитай
Уһашад дуулан ябана,
Уруудан һубагаа зубшана.

Тарилгадаа гаранхай
Трактор тэндэ тооһорно.
Хүндэ бочко шэрэнхэй
Хүбүүн морёо яаруулна.

Астагар модон хэмжүүртэй,
Арбаад һөөмэй алхасатай
Хүбүүн газар хэмжэнэ,
Хүхюу гоёор дуулана.

Хээгүүр голоор тоборюутай
Үхибүүд шулуу суглуулна.

Дээгүүр майлаар сайбайлдан
Ургын хонидууд гүйлдэнэ.

Тэбхэрхэн сүүмхэ һанжуулһан
Бригадир түргэн хатаруулна.
Сэбэрхэн пулаад толоруулһан
Хонишон дуугаа зэдэлүүлнэ:

«...Илдамхан зантай нэгэ хүнтэй
Эжэлшэшоолби, мэдэнэгүйлтэ.
...Бодолго һайнтай нэгэ хүнтэй
Болзорлошоолби, мэдэнэгүйлтэ».

Элдин хабар!
Эльгыемни
Эльбэн, эльбэн байналши,
Шэнэхэн шүлэг шэхэндэмни
Шэбэнэн, шэбэнэн үгэнэлши,

Эхэ оронойм һайханнинь,
Эрэлхэг арадайм жаргалынь
Элеэр харагдаад шарай соош
Һуури абанал шүлэг соом.

Арюун хүсэл зоригоороо,
Дорюун шамбай ажалаараа
Эхэ ороноо баяжуулан,
Эб найрамдал бэхижүүлэн
Ябаашадта барандань
Баяр хүргэн дууланам!

Эб найрамдалай хэрэг бэхижэг лэ!

Мүнөөдэр—Майн 1-нэй һайндэр. Бүхы дэлхэйн олон миллион простой хүнүүд эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлдэ һаналаа нэгэдэн, хүсэеэ зангидан энэ үдэрые һайндэрлэжэ байна. Эдэнэй хүсэн эхи захагүй ехэ, хэндэшье илагдахагүй.

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй түрүү зэргэдэ манай советскэ арад ябана. Ленин —Сталинай партяар ударидагдадаг советскэ хүнүүд амгалан тайбан зохёохы ажалаа хэжэ, коммунистическэ байгуулалта эрхилжэ байна.

Дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлые амжалтатайгаар дүүргэһэн тухай мэдээсэл соохи тоо баримтанууд социалистическэ байгуулалтын, советскэ арадай хэды шэнээн хүсэтэй байһаниие бүхы дэлхэйдэ харуулна. Коммунизм байгуулжа байгаа манай арадай толотомо амжалтануудые харахадаа, бүхы дэлхэйн ажалшад болбол дэлхэйн гурбадахи дайнай гал түймэрые һүжэрөөгшэ американо-английска империалистнуудта эсэргүү тэмсэлээ шангадхана.

Манай Эхэ оронной ажалшад Майн 1-нэй һайндэрые ажалдаа шэнэ амжалтануудые туйлан угтаба. Кварталайнгаа, һарынгаа программые болзорһоонь урид үлүүлэн дүүргэһэн коллективүүдэй тоо үдэр бүри олошорно.

Манай консервнэ заводыешье харагты. Энэ оной апрель һарын даалгабарине 157 процент дүүргэхэһээ гадна, түсэбһөө гадуур 16 вагон консервэ үйлэдбэрилэн гаргаабди. Энэ продукцимнай эб найрамдалай хэрэгые бүхэжүүлгэдэ зорюулагданхай.

Минии хүтэлбэрилдэг халаан Майн урда тээхи социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэн, үйлэдбэриингөө даалгабариие үдэр бүри 135 процент хүрэтэр дүүргээ. Апрель һара соо гансахан хаядһанһаа 50 мянга гаран түхэригэй үргэн хэрэглэлэй элдэб зүйлэй продукци бүтээн гаргаабди.

Эдэ бүхы туйлалтанууд коммунизм байгуулгада, эб найрамдалай хэрэгые бэхижүүлгэдэ бидэнэй оруулалта болог лэ. Агууехэ вождь ба багша нүхэр Сталин мандаха болтогой!

Екатерина Пиэлнова, заводой мастер-стахановка.

Инаг Эхэ ороноо алдаршуулнабди

Түрэл һайхан Эхэ оромнай үдэрһөө үдэртэ урган хүгжэжэ байна. Большевистскэ партиингаа ударидалгаар манай баатар арад, ажалша-арад коммунизмын гайхамшагта һайхан үглөөдэрые габьяата ажалаараа дүтэлүүлнэ. Хэһэн ажалайнгаа аша үрые харахалаа бидэнэр урмашанабди. Үшөө һайнаар, улам бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилхэ зориг түрэнэ.

Майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ ороходоо ашаа шэрэлгые ехэдхэхэ, вагонуудай эрьесые түргэдхэхэ, ашаа зөөлгын өөрынь үные химдаруулха, паровоздоо социалистическэ харууһа хангаха гэхэ мэтын харюусалгатай ба хүндэтэй уялга абаа һэмди. Эдэ уялгануудаа мүнөө амжалтатайгаар дүүргэжэ байнабди.

Минии даадаг комсомольско-залуушуулай локомотив хүндэ ашаатай состав шэрэдэг юм. Энэ хүнгэн хэрэг бэшэ. Теэд советскэ хүнүүд ямаршье даалгабари дүүргэдэг, ямаршье бэрхэшээлһээ айдаггүй, тэрэниие баатарлигаар дабан гарадаг гээшэ. Эб найрамдалай бата хэрэм—инаг Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые бүхэжүүлхын тула бидэнэр имагтал стахановскаар ажалланабди.

Ашаа шэрэдэг локомотивуудта 1300 тонно ашаатай состав жолоодохо нормо тогтоогдоһон байна. Тиигэбэшье, энээниие заатагүй үлүүлхэ гэжэ машинист бүхэн оролдоно. Энэ оной апрелиин 25-да 3176 тонно ашаатай, хахад километрһээ үлүү ута составые һаадгүйгөөр Мысовая станци хүрэтэр тогтоогдоһон график соонь абаашаһан байнабди.

Амжалтата ажалайнгаа түлөө манай бригада отделениин хүтэлбэрилэгшэдһөө баясхаланда хүртөө, бидэндэ «Стахановска бригада» гэһэн нэрэзэргэ олгогдоһон байна.

А. Карнаков, паровозой ахалагша машинист.

Манай Май

Цэдэн ГАЛСАНОВ

Майн Нэгэнэй нарата үглөөгүүр.

Һайндэрлэхэ эрхээ ажалай илалтаар дайлан абаһан ажалша советскэ хүн коммунизмын байгуулалтын үшөө нэгэ үндэр дээрэ гараад, үнгэрһэн замаа мүнөөдэр омогтойгоор хаража, уншана:

«1946 оной мартда СССР-эй Верховно Соведэй баталан абаһан СССР-эй арадай ажахые дайнай хойто тээ һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ 1946 — 1950 онуудай табанжэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдээ, тиихэдэ түсэбэй шухала даалгабаринууд нилээд үлүүлэн дүүргэгдээ».

Иигэжэ уншаад, алас холынгоо зам тээшэ хаража, байрадаа үни тогтонгүйгөөр, саашаа, үшөө дээшээ тэгүүлнэ. Ехэ юумые хээб, үшөө ехэ юумэ хэхэ ёһотойб, — энэ хадаа сталинска наран доро хүмүүжэһэн советскэ патриот бүхэнэй нангин үгэ мүн.

...Байгалай үмэнэхи хабар. Хабарай наран доро игаажа байһан халалан таряаланай газар гоё һайханаар зэрэлгээтэнэ. Тэнгэридэ хярхагтан бамбайһан хүбэн сагаан үүлэнүүд бөөн-бөөнөөр тамаржа, һүрэг хонидой бэлшэжэ ябаһан шэнги үзэгдэнэ. Жэшээлэшэгүй һайханаар ургы сэсэг хүхэрнэ, тэрэнги ягааран сэсэглэнэ, жэгдэрэн гаража байһан ногоон наранай гэрэл тээшэ дугташана. Шуран жороо хони ямаад урилдан ябажа ургы шэмхэлнэ. Хойноһоонь солото хонишон тала шэнги үргэн, тэнгэри шэнги уудам аялга аман соогоо гэнгинэн ябана. Энэ аялга сооһоонь гайхамшаг дуунай үгэнүүд зэдэлэн гарана:

Айл бүхэнэй хотондо
Алтан гэрэл түгөөһэн,
Адууһа малай олондо
Атар таргаар хүгжөөһэн
Табанжэлэй түсэбые
Хоног бүринь дүүргэлсээб.
Табанжэлэй түсэбые
Хонгёо дуугаар үргэлсөөб.
Бурят-Монголой хүсые
Булад хатуу болгооһон,
Баран зоной ажаһуудал
Баян һайхаар зохёоһон
Табанжэлэй түсэбые
Хоног бүринь дүүргэлсээб.
Табанжэлэй түсэбые
Хонгёо дуугаар үргэлсөөб.

Иигэжэ манай арад зон үнгэрһэн табанжэлэй гайхамшагта дүнгүүдые харана, агууехэ багша Сталинай хэлэһэн үгэнүүдэй ямар дүүрэнээр бэелүүлэгдэһэниие дахин хаража ханана.

СССР-эй Гүрэнэй түсэблэлгын комитедэй ба СССР-эй Центральна статистическэ управлениин мэдээсэл манай Эхэ ороной хүсэ шадалай хэлбэришэгүй эрид ургалтые эли тодоор гэршэлнэ. Үнгэрһэн табанжэлэй нэгэн гайхамшагта туйлалтань хадаа советскэ хүнүүдэй элэбхи үүсхэл, социалистическэ мүрысөөнэй ба новаторствын хэмжээлэшэгүй ехээр дэлгэрһэн ябадал мүн болоно. Манай орон дотор Чуткин ба Российскиин, Быков ба Корабельниковагай, Ковалёв ба Штыровагай, Бунеев ба Шацкиин алдар нэрэнүүд промышленностиин ба хүдөө ажахын, наука ба культурын хэдэн арбаад мянгаад түрүү новаторнуудай алдар нэрэнүүд коммунистическэ ажалай үндэр ехэ бүтээсын үльгэр жэшээ болоо.

СССР-эй арадай ажахы мүнөө шэнэ, үшөө ехэ дэбжэлтын үедэ ороод байна. Социалистическэ экономико ба культурын амжалтанууд хадаа үшөө томо, үшөө ехэ зорилгонуудые шиидхэхэ арга боломжо советскэ арадта олгобо.

Манай арад байгаалиие хубилгаха гэһэн зоримгой ехэ ажал хэжэ байна. Ган гасуурта дайрагдадаг газарнуудта айхабтар ехээр модо тариха, уһалуури хэхэ мэтын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа байха юм. Үнэн хэрэг дээрэ бүтэжэ байһан энэ ехэ ажалые имагтал советскэ гүрэн, имагтал советскэ арад хүсэ хүрэжэ хэхэ шадалтай.

Манай баатар арад коммунизмын агууехэ барилгануудые бодхоожо эхилээ. Домог дуутай Волга дээрэ Куйбышевска, Сталинградска гидроэлектростанцинууд, кара-кумска эльһэн губи соогуур Главна Туркменскэ канал, номин хүхэ Днепр дээрэ Каховско гидроэлектростанци, мүн Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналнууд баригдажа байна. Энэ хадаа коммунизмын хүсэн түгэс база мүн болоно.

Ленин—Сталинай нарата эпохын үшөө ехэ хэрэгүүд урдамнай хүлеэжэ байна. Үргэн Сибириин үер мүрэнүүдые Казахстанай ба Дунда Азиин гандадаг губи газарнуудаар урадхуулжа, хүдөө ажахые ба уһан замай транспортые хүгжөөлгэдэ хэрэглэхэ гэһэн зорилготой байнабди. Иигэжэ Обь ба Енисейн уһан Каспиин далайда шудхаржа, мүльһэн далай руу туһагүй ошохоёо болихо. Эндэ арбан миллион киловатт шахуу хүсэтэй гурбан ехэ гидроэлектростанцинууд байгуулагдажа, Урал ба Кузбассые электроэнергеэр сүм хангаха, хэдэн миллион гектар газар уһалха, Карска далайһаа Каспиин далай хүрэтэр ошохо гүнзэгы уһан зам табиха, тиигэжэ Ангарые дамжан Байгал хүрэтэр, Байгалһаа Сэлэнгэ хүрэтэр пароходоор ябаха болохо юм.

* * *

Иигэжэ коммунизмын нарата Ордониие зохёохы һайхан амгалан тайбан ажалнараа советскэ арадай бодхоожо байхада, англо-американска империалистнууд дайн дажар түхеэрэн, сэрэг суураар занан жэгэндээржэ байна. Теэд яба тиигэжэ байг! Советскэ арад большевистскэ партиин ба агууехэ Сталинай сэсэмэргэн хүтэлбэри доро эб найрамдалай түлөө дэлхэйн тэмсэлые эрэлхэг зоригтойгоор толгойлон ябана.

1917 оной октябрьда В. И. Ленинэй соносхоһон эб найрамдал тухай декредһээ эхилээд, мүнөө энэ 34 жэл соо манай орон эб найрамдалые баталхын хойноһоо, дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү тэмсэл эсэшэ сусашагүйгөөр ябуулжа, зохёохы ажалаа улам арбидхажа байха юм. Үшөө гражданска дайнай ба хариин интервенциин боложо байха үедэ бидэнэр ГОЭЛРО-гэй түсэб зохёогоод, тэрээнээ амжалта... гаар бэелүүлһэн байгаабди.

Дайнай урда тээхи стали... табанжэлнүүдые һанаад үзэ. Гай... хамшагта Днепрогэсэй хаал... нууд, булад Магниткын домнон... холуур харайһан Турксибай түм... зам, ХТЗ тракторнуудай бул... жагсаал, Беломорско-Балтийск... нал, Москва-Волга канал, шэнэ... нэ город ба тосхонууд... Тон шэ... оньһото машинануудые зохё... үзэгдөөгүй үндэр ургаса ургуул... шэнэ үүлтэртэ малнуудые тэнж... хүгжөөдэг, наука ба техникые, ли... тература ба искусствые ураг... дэбжүүлдэг шэнэ советскэ хүнүүд... ударнигууд ба стахановецууд, ... гэжэл бүхэнэй новаторнууд, соц... лизмын бодото баатарнууд...

Социализм байгуулха тэмсэ... илагшад мүн Эсэгэ ороноо ... гаалгын Агууехэ дайнай фронт... дээрэ героическаар илан га... Тиигээд, советскэ засагай за... дайсан Черчиллиин заналга ... далга хэжэ байгаашье һааһ, ... хыгаа һэргээн бодхоохын тү... дайнай һүүлдэхи асари ехэ тэ... дэ амгалан тайбан советскэ ар... бодобо.

Дайнай һүүлдэхи сталинска та... банжэлэй түсэбые амжалтата... дүүргэһэн ябадал болбол шэнэ ... үүдхэгшэ американо-английска им... периалистнуудта, элдэб үнгын ... мэнүүд ба черчилльнүүдтэ тон ... га сохилто болоо.

Олонациональна бүхы совет... арад хадаа бүхы дэлхэй дээрэ ... найрамдал тогтоохын түлөө ... дуудай тэмсэлэй нангин хэрэг ... ха гэжэ бата бэхеэр найдана, ... хын түлөө хүсэн түгэлдэрөөр ... сэнэ!

* * *

Социалистическэ Эхэ ор... бүхы арадуудтай хамта манай ... рят-монгол арад, манай респ... кын бүхы ажалшад коммун... замаар хурдан түргэн дэб... ябана.

Республикын ажалшадай ... гараар бүтээгдэһэн паровоз... оронойимнай үргэн замуудаар ... бүхэндэ шэнхинэн ябана. Эн... ровоз Байгалай эрьеын мод... жэ: «Главна Туркменскэ кан... барилгада» гэһэн сэхэ мар... абанад...

Ажалшадай уласхоорон... нал нэгэдэлгын үдэр, бүхы ор... дай хүдэлмэришэдэй ахадуу... ни харилсаанай үдэр — Май... советскэ арад омогтой баярта... өөһэдынгөө илалтые Эхэ ор... бэлэглэнэ. Майн 1-нэй тугууд... нүхэр Сталинай хэлэһэн ... алтан үзэгүүдээр яларна: «М... промышленностиин жэл бүр... миллион тонно хүрэтэр шэрэм... миллион тонно хүрэтэр булад... миллион тонно хүрэтэр шулуу ... һэ, 60 миллион тонно хү... нефть үйлэдбэрилжэ байха ... лые туйлаха зэргэтэй бай... Гансал иигээд байхадаа, ... Эхэ орон али бүхы гэнтын ... нуудһаа хамгаалагдаа гэжэ ... ложо болохо байна. Энээнд... бээ үлүүбэшэ һаа, гурбан ... табанжэл лэ ошожо магад. ... шье, энэ хэрэгые бэелүүлжэ ... хо байна, тиин энээниие би... бэелүүлхэ ёһотойшьебди»,

—Бүтээхэбди! — гэжэ мүн... бүхы советскэ арад үгөө ...

Агууехэ Сталин алтан м... оройһоо энхэрэн хаража, ар... ноо амаршална.

Галуута-Нуурай шахтануудта

Галуута-Нуурай рудоуправлениин шахтёрнууд шулуу нүүрһэ малтажа абаха табанжэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргээ. Майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ тус рудоуправлениин № 5 шахтын шахтернууд түрүү зэргэдэ ябана.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) № 5 шахтын эрхим новалоотбойщигууд нүхэд А. Казаритин, И. Зуев ба горнопромышленна һургуулида һуража байһанаа практикада ерээд, үдэрэйнгөө нормые 130 процент хүрэтэр дүүргэдэг һурагша нүхэр С. Очировай хүтэлбэрилдэг бүлэг новалоотбойщигууд бай... Шахтернуудай ажаһуудаг шэнэ гэрнүүд.

М. МИНЕЕВЭЙ фото.

Колхозой хабар

Барадий МУНГОНОВ

...хабар. Хайшаашье харахада, ...бар. Хүтэлэй Үбэр гэжэ нютаг...шье хабар болоо. Эндэхи үргэн ...полинууд дээрэ тракторай ...н хүнхинэжэ, хабарай арюу...н һэбшээнэй далида һэбигдэн ...уур саагуур сууряатана. Хуа ...н хада майлын нахидаар, на...н дулаахан ташалангаар олон ...аад хонин һурэгүүд хушууран, ...рай бэлшээридэ ябана. Иигэ..., ажалай шэнэ, хүсэтэ долгёор ...рэн, агууехэ Ленинэй нэрэ зүү... колхоздо айлшан хабар ерэбэ. ... колхоз Гильбирын сомоной ...мша тосхондо һууриждаһаар ... үнинэй бэшэшье һаа, хүг...тынгөө замаар нилээд ехэ ал... хээ.

...һүүлшын 5 жэлэй хугасаа соо ...р ехэ хубилалта болооб! Ма... социалистическэ Эхэ орон ...най хойто тээхи табанжэлэй тү...е болзорһоонь урид, амжалта ...сөөр дүүргээ. Ленинэй нэрэм...э колхозой гэшүүд социализм... коммунизм тээшэ үргэн алха...р ошожо ябаһан нангин Совет... оронойнгоо арадтай хамта эдэ ...нүүдэй туршада улам урагшаа ...шаа.

1951 оной хабар. Эсэхые мэдэн... ажаллаһан энэ колхозой гэ...д туйлаһан амжалтаяа тэмдэг..., үшөө нэгэ хабарые, бүхы дэл... арадуудай һайндэр—Майн ...нние угтажа байна. Туйлаһан ...алтыень энэ колхоздо ошоһон ... өөрынгөө нюдөөр хараха. ... мори, эбэртэ бодо мал, хони ..., гахай үсхэбэрилхэ түсэбөө ... колхоз нёдондо үлүүлэн дүүр...һэн. Үнгэрэгшэ табан жэл соо ... малайнь тоо толгой нилээд ...ороо. 1946 ондо 4 мянган га... толгой адуу малтай ба шубуу... байгаа һаа, нёдондо 6 мянга ...эй толгой малтай ба шубуу... болоод байба. Гансахан хони...нь 14 отара болгогдонхой юм. ...хоз табан жэлэй урда тээ 40 ... аугытэй байгаа һаа, тэрэнь ... хоёр дахинһаа үлүүгээр ...ороо.

Тариаанайнь талмай нилээд үр...гдэһэн байна. 1946 ондо 852 ...р газарта тариа, овощь, тех...скэ ба бусад культурануудые ...һан юм. Тэрэ тоодо, 469 гектар ...сэ тариһан байгаа. Харин ...рэгшэ жэлдэ 1254 гектарта ... культурануудые, тэрэ тоодо ... гектарта шэниисэ тариһан ба ...гынгаа түсэбые 40 гектараар ...һэн байха юм. 65 гектар ха...й хара тариа тариха түсэбтэй ... 130 га тариһан байна. Тэрэшэ... овес, ячмень тариха түсэб ...эн дүүргэгдэһэн байгаа. 1946 ...й сасуулбал, тариаанайнь урга... нилээд ехээр дээшэлээ. Гадна, ...здо бага бэшэ доход үгэдэг ... һалбари — үрэ-жэмэстэ сад ...данхай.

Колхозойнь олзо доход жэлһээ ...э ургана. Ажахынь гол һалба... болохо малажалһаа үнгэрэгшэ ...э хахад миллион үлүүтэй тү...ай доход оруулагдаһан байна. ...жалай продуктнуудые гүрэн... тушааха түсэб үлүүлэн дүүргэг...н байха юм. Үнгэрэгшэ хэдэн ...й хугасаа соо олон барилга... шэнээр хэгдээ. Тэрэнэй тоодо ...исын сарай, столярна мастер... ба бусад ороно.

Гильбирын сомоной колхозно ...нуудай улицаар, колхознигуу... гэрнүүдтэ, колхозой конторо, ...уд соо Ильичын лампочка... 1947 ондо яларжа эхилээ һэн. ...хадаа Гильбирэ горхон дээрэ ...оз хоорондын гидростанци ба...жа дүүргэгдээд, ашаглалгада ...һэн байгаа. Эндэхи колхозни-гууд Ильичын зааһан ёһоор колхозуудаа электрификацилжа, хүгжэлтынгөө шэнэ замда ороһон байна. Гидростанци барихадаа колхозоо радиофикацилха арга боломжотой болоо һэн. Тиигэжэ, колхозник бүхэнэй гэртэ радио оруулагдаа. Электричествотэй болоһон энэ колхоз хүдөө ажахын хүндэ хүдэлмэринүүдые механизацилха, электрын хүсөөр үнеэ һааха, хонинoй нооһо хайшалха ба механическа мастерской бариха дүүрэн аргатай байна. Мүнөө колхоз механическаар үнеэ һааха аппарат худалдажа абаад, племенной фермэдээ тодхожо байнхай. Гидростанцитай болоһон ябадал хадаа эндэхи колхознигуудай ажана тэниглэн байдалай улам бүри һайжаржа, улам культурна ба шанга шадалтай болож байһыень гэршэлнэ. Гахайн типовой байра, типовой бани шэнээр баригдажа байна. Тиихэдэ 640 хүнэй һууритай клубаа бүри ехэ болгохо, үнеэнэй типовой байра шэнээр бариха түсэбтэй.

Колхозоо эмхидхэлэй-ажахын талаар улам бэхижүүлхын түлөө тэрэнэй правлени ба партийна организаци нилээд ехэ юумэ хээ. Үйлэдбэриин хоёр бригаданууд бэхижүүлэгдэжэ, машина зэбсэгүүдээр, мори унаа болон хүдэлмэришэ хүсөөр дүүрэн хангагдаа, ажалайнь эмхидхэл ба жаяг заршам эрид һайжаруулагдаа. Тариаанажалай эдэ хоёр бригадануудые дүршэлтэй бригадирнууд Цыбикдоржо Нимаев, Бабасан Доржиев гэгшэд хүтэлбэрилнэ. Эдэ бригаданuудтай нигта барисаатайгаар Лубсандоржо Линхобоев ба Сандак Гомбоцыреновэй хүтэлбэрилдэг, Саянтын МТС-эй № 8, № 9 тракторна бригаданууд хүдэлмэрилнэ. Колхозой полинууд дээрэ 6 трактор, 4 комбайн хүдэлмэрилдэг юм.

Партиин обкомой IV пленумэй зааһанай ёһоор, энэ колхоздо дүршэлтэй луговод нүхэр Раднаевай хүтэлбэри доро тэжээл бэлэдхэлгын тусхай бригада эмхидхэгдээд хүдэлмэрилжэ байна. Сабшалангай хойноһоо харууһалга зээн ёһоор хээгүй һаа, ниитын адуу малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулагдахагүй, тиимэһээ малажал амжалтатайгаар хүгжөөгдэхэгүй, ашаг шэмэнь дээшэлүүлэгдэхэгүй гэжэ колхознигууд һайнаар ойлгоо. Имагтал байгаалиие гартаа абажа, тариаанай болон үбһэ ногооной үндэр баян, тогтууритай ургаса жэл бүри хуряаха гэжэ тэдэнэр шиидэһэн байна. Сабшалан малда гэшхүүлээ һаа, тэрэнэй ургаса хэдэн дахинаар доошолдог ха юм. Сабшалангаа малда гэшхүүлхэгүй гэжэ энэ колхоз үнгэрэгшэ үбэлдөө 17.800 һургааг бэлэдхээд, сабшалан дээрээ шэрэһэн байгаа. Мүнөө луговодческо бригадынхид олон мянган һаднагуудые бэлдэжэ байна. Газарай хүсэд гэдэхэтэй сасуу 17 километр утатай хорой баригдаха юм. Тэрэшэлэн сабшалангай газар дээрэ арбаад мянга гаран ашаа наг шэбхэ гаргагдаһан, олон зуугаад гектар сабшалан һайрамай уһаар уһалагдаһан байна. Тэрэшэлэн уһалууриин канава һубагуудые ба хаалтануудые заһалгын хүдэлмэринүүд хэгдэжэ эхилээ. Уһалууриин канавануудһаа олон зуугаад гектар сабшалан уһалагдаха юм. Колхозой гэшүүд нёдондонойнгоо алдууе дабтахагүй, ерэхэ үбэлжэлгын үедэ адуу малаа үбһэ тэжээлээр дүүрэн хангаха зорилготой.

Колхоздо газартариаалангай культура улам дээшэлнэ. Хүрьһэнэй үрэжэлые дээшэлүүлхэ зорилгоор олон жэлэй ногоон таригдана. Нютагай үтэгжүүлгэнүүдһээ гадна, минеральна үтэгжэл ехээр хэрэглэгдэдэг болоо. Нёдондо 200 центнер суперфосфадаар 70 гектар тариаанайнгаа газарые үтэгжүүлээ һэн.

Дээрэ хэлэгдэһэн эдэ бүхы хүдэлмэринүүд өөрөө бүтээ бэшэ, харин колхознигуудай хүдэлмэришэ гараар хэгдээ. Колхозой коммунистнууд ба комсомолецууд колхознигуудай түрүү зэргэдэ, эрхим ажалаараа тэдэнэртэ жэшээ харуулан хүдэлмэрилнэ. Партийна организацинь 23 коммунистнуудһаа бүридэнхэй. 12 коммунистнууд малажалда, 7-ниинь тариаанажалда, хоёрынь колхозой хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ ажалладаг. Партбюроень дүршэлтэй коммунист нүхэр Бальчинов толгойлно. Тэрэшэлэн 30 комсомолецуудай 15-ниинь малажалда, 7-ниинь тариаанажалай ба луговодческо бригадануудта гэхэ мэтээр хүдэлмэрилнэ. Иигэжэ, коммунистнууд ба комсомолецуудай олонхинь колхозой шиидхэхы гол участогуудта табигданхай. Тэдэнэр олониитэ колхознигуудай дунда агитационно-ниитын ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри саг үргэлжэ, үргэнөөр ябуулдаг.

Республикын эрхим хонишод Раднажап Гармаева, Очир Найданова, түрүү һаалишад Дашинима Мункуева, Пурбоханда Нимаева гэгшэдэй хүдэлмэриин дүй дүршэл бүхы малшадай дунда дэлгэрүүлэгдэнэ. Колхозой зоотехник, комсомольско организациин секретарь Ж. Добдонова малшадай дунда зоотехническэ эрдэм дэлгэрүүлхэһээ гадна, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг юм. Нүхэр Добдонова хүдөөгэй залуушуулай хүтэлбэрилэгшэ үнэхөөрөө боложо шадаа.

Мүнөө хабарай полевой хүдэлмэриин ба шэнэ түл абалгын үедэ колхознигуудай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдээ. Мүнөө нилээд олон түл абтанхай. Нилээд ехэ тариаанай талмайда борнойлго ба лущени хэгдээ. Энэ үдэрнүүдтэ культиваци хэгдэжэ байна. Нэгэшье үдэр гээнгүй, хүрьһэнэй шиг нойто бариха, буртаг ногоонуудтай тэмсэхэ хүдэлмэринүүдые хэжэ, мүнөө жэлдэ тариаанай үндэр ургаса хуряаха хэрэгтэй. Нэгэшье үдэр гээжэ болохогүй! Эгээл иимэ зорилготойгоор энэ колхозой гэшүүд хүдэлмэрилжэ байна.

Хурамша нютагта колхозой хабар мүнхэжөө. Гансашье Хурамшада бэшэ, Эхэ ороноймнай зүг бүхэндэ, жэлэй дүрбэн үедэ хододоо хабар байдаг юм. Орон нютагаймнай элдин хонгор, дэлгэр баян дайда дээгүүр хабарай арюухан һэбшээн даляа һэбинэ. Хододоо даляа һэбинэ!

Нима ЦЫНГУЕВ

Эхэ орон

Энхэргэн урихан
Эхэмниш, суута советскэ орон!
Алдар солош,
Агуу нэрэш дэлхэйдэ суурхана.
Үдэр бүри
Урганаш, хүгжэнэш улам һайханаар.
Хүнэй хүсэндэ
Дошхон мүрэнэй уһан диилдээд,
Хүүен, мушхаран
Элһэн тала руу каналаар шудхарна.
Коммунизмын галнууд
Мянган тээшээ гэрэлээ сасана.
Үрэ жэмэсүүд,
Үнгын сэсэгүүд шэнээр һалбарна.
Хүсэеэ нэгэдэһэн
Колхоз, совхозуур дэбжэн ургана.
Хүдөө нютагууд
Хүсэтэ ажалаар эбхэрэн амилна.—
Золтой һайхан
Жаргалай нарата оромнни энэл.
Зориг дүүрэн
Залуу үетэн хүгжэн үдэнэл.
Эды һайхан,
Эрхэ сүлөөтэ орон хаанашье үгыл!
Эрдэм наукын
Эхин булаг эндэһээ харьялнал...
Хэнэйшье урда
Хэтымнай гэрэлтэ зам толорнол,
Хододоо арюун
Коммунизмын үдэрнүүд улам дүтэлнээ.
Иимэ һайхан
Эхэ оронтойдоо баясан омогорхоноб,
Инагтаяа сасуулан
Эльгэ зүрхэнһөө ехээр дуралнаб!..
Аюулта дайн соо,
Үхэлтэ һомон соо,
Орьёлмо дүлэи соо ороод ябахадаа,
Багша Сталинаа,
Баяр жаргалаа,
Баян дайдаяа баранинь һанахадаа
Сухарижа нэгэшье байгаагүйб.
Аба оронойнгоо түлөө,
Арад зонойнгоо түлөө,
Ами наһаяа хайралаагүйб.
«Дайн хэрэггүй!»—гээд
Дэлхэйн зонуудай голоо зэдэлнэ.
Сухарихагүй зоригтой
Советскэ арад эдэниие толгойлно.—
Амгалан байдалай түлөө
Алишье орондо арад тэмсэнэ,
Эдэнэр илахал—
Эб найрамдалай туг Сталин барина.
Бидэ, хэтэдээ зол жаргалтайбди,
Бултадаа адлихан тэгшэ эрхэтэйбди.
Эсэхээ мэдэнгүй эрщэдэн
ажалланабди.
Энэмнай дейсанда
Эрид шанга сохилтол, илахабди!

Арадуудай хани барисаанай түлөө

Бишыханһаа, эхин һургуулида һуража ябахаһаа эхилээд би балерина болохо ехэ дуратай һэм.

Жаргалтай сэнгэлиг манай советскэ үедэ өөрынгөө дура хүсэлые хэрэг дээрэнь гүйсэд бэелүүлхээр уужам замуудай минии урда нээлтэтэй байһаниие би тон элитэ һайнаар мэдэрдэг байгааб. Тиин минии хүсэһэн хүсэлни, һанаһан һанални 1940 ондо гүйсэбэ.

Манай Эхэ һайхан ороноймнай столица Москвада 1940 ондо болоһон бурят-монгол искусствын декадада хабаадалсажа, би эгээл түрүүшынхеэ балетнэ номернуудые наадалсаа һэм. Тиигэжэ бидэнэр советскэ бурят-монгол арадай формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культурын хүгжэлтые москвагайхидта харуулһан байнабди. Тэрэнэй һүүлээр Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ сэрэгэй частьнуудта ошожо, хэдэн олон концертнүүдые табилсаһан байнаб.

Һүүлэй хэдэн жэлнүүдэй туршада агууехэ ород арадай театральна искусствын талаар гайхамшагта туйлалтанууд болохо «Князь Игорь», «Бахчисарайска фонтан», «Хун шубуута нуур» ба бусад оперонууд ба баледүүдые табилгада би хабаадалсаһан байнаб.

1951 оной февраль һараһаа «Улаан мак» гэжэ балет табилгада би бэлэдхэлсэжэ эхилээб. Энэ балет хадаа Хитадта гоминдановецуудай зонхилжо байһан үедэ американска империалистнуудай ээрхэг муухай аяг аашануудые гаргадагые, хитад арадай революци сохом илаха гэжэ советскэ хүн зоной тон ехээр этигэдэг байһые харуулһан, удхаараа угаа һонирхолтой балет юм. Тус баледтэ танцовщица Тао-Хоагай ролиие наадахадаа, би өөрынгөө бүхы мэргэжэл шадабариие гаргаха гэжэ оролдооб.

Ажалшадай уласхоорондын һанал нэгэдэлгын үдэр, бүхы оронуудай хүдэлмэришэдэй ахадүүгэй харилсаанай үдэр — Майн нэгэнэй урда үдэрнүүдтэ Бурят-Монголой гүрэнэй оперо ба баледэй театрын сценэ дээрэ табигдажа байгаа «Улаан мак» гэжэ балет хадаа агууехэ советскэ ба хитад арадуудай хани барисаанай улам бэхижэхэ хэрэгтэ, тиимэһээ бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ бидэнэй оруулһан хубита гээшэ.

А. Тогонеева,
БМАССР-эй габьяата артистка.

Колхозно малажалаа улам хүгжөөхэбди

Ажалай ямаршье һалбарида хүдэлмэрилжэ байһан хүнүүд революционно һайндэрые ажалай ямар нэгэн бэлэгтэйгээр угтадаг. Малаа һайнаар ондо оруулжа байһандаа Майн 1-эй һайндэрые би баяртай хүхюутэй угтанаб. Өөрынгөө колхозой бэлшээридэ тарғалуулдаг гүүртын эбэртэ бодо мал харууһалдагби. Жэл бүри тарган малнуудые гүрэндэ тушаахын түлөө тэмсэдэгби.

1950 ондо 53 эбэртэ бодо мал минии гүүртэдэ үгтөө һэн. Эдэ бултадаа гүрэндэ оруулагдаха малнууд байгаа. Эдэниие би һайнаар харууһалжа тарғалуулха зорилготой байгааб. Адуулга зүбөөр эмхидхэжэ, малаа тарғалуулхын түлөө бүхы шадалаараа оролдоо һэм. Малай бэлшээриин һайн газартайбди. Зүгөөр, үхэрнүүдээ энэ бэлшээридээ зүбөөр адуулха хэрэгтэй байгаа. Үзүүр ногоотой газарые малнуудтаа дэмы гэшхүүлэнгүй, адуулгаяа зүбөөр эмхидхэжэ шадаһанай ашаар даалгабарита малнуудаа тарғалуулжа шадааб. Иигэжэ дунда зэргээр сүүдхэ соогоо 1456 граммаар үхэр бүхэнэй амидын шэгнүүрые нэмээгээ һэм. Үнгэрэгшэ жэлдэ манай колхоз тарган хүшэтэй малнуудые гүрэндэ тушааһан байна.

Энэ жэлдэ 80 толгой үхэрнүүдые харууһалнаб. Эдээнээ һайнаар ондо оруулааб. Энэ зунай үедэ мүн лэ адуулгаяа зүбөөр эмхидхэжэ, нёдондо жэлэйхиһээ үлүүгээр тарғалуулха зорилготойб. Энэ зорилгоёо дүүргэжэ шадахаб.

Б. Дабаев, Кяхтын аймагай Усть-Киранай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой бэлшээриин гүүртын пастух.

Мүрысөөнэй туг баригшад

Алдарта стахановка

Улан-Удын сэмбын фабрикын стахановка Дарья Тумурова Майн 1-эй хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсахадаа, халаан бүхэндэ нормоёо 120 процентһээ доошо бэшээр дүүргэхэ уялга абаа һэн. Комсомолка Тумурова хэлэһэн үгэеэ хэрэг дээрэнь бэелүүлээ.

Эхэ орон доторнай үргэнөөр дэлгэрһэн тус мүрысөөнэй түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, нүхэр Тумурова нормоёо үдэр бүхэндэ 150 процент дүүргээ. Тиин, ээрэгдэһэн ноохые катушкада оройхо һарынгаа даалгабариие болзорһоонь арбаад үдэрөөр урид дүүргэбэ. Тэрэнэй үйлэдбэрилһэн продукци гансал эрхим һайн шанартай байдаг.

Мүрысөөнэй түрүүшүүл

Бүхы дэлхэйн ажалшадай һанал нэгэдэлгын ба ахадүүгэй харилсаанай үдэр—Майн 1-эй һайндэрые судно заһабарилгын заводой коллектив ажалай амжалтануудтайгаар угтаба.

Стахановец Карповай хүтэлбэрилдэг котельщигүүдэй бригада үдэрэйнгөө нормые ходоодо 200—250 процент дүүргэжэ, шэнээр баригдажа байһан баржын хушуун талые холбохо хүдэлмэреэ 10 үдэрөөр түрүүлэн дүүргээ. Тэрэ баржа мүнөө навигацида бэлэн болоо.

Тиихэдэ токарь Антуев 9 һарынгаа даалгабари дүүргэн, Майн нэгэниие угтаба. Һайндэрэй хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаһан фрезеровщик нүхэр Хохряков, токарь Чагирев, кузнец Иванов, слесарьнүүд нүхэд Мордовской, Филимонов болон бусад 8—8 һарынгаа даалгабаринуудые дүүргээ.

А. Коротаева.

Суута һаалишан

Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан, аймагай Соведэй депутат Наталья Фролова Кударынгаа аймаг дотор эрхим һаалишан гэжэ суутай юм.

Нүхэр Фроловагай даалгабарита үнеэд жэл бүри тобир тарган ондо ородог. Үнгэрэгшэ жэлдэ 12 үнеэдһээ 12 туғалнуудые абажа, һайнаар түлжүүлээ һэн. Һаамхай үнеэн бүриһөө нүхэр Фролова 1500 гаран литр һү һааһан байгаа. Энэ жэлдэ үбһэ тэжээлээр дутагдалтай байбашье, энэ һаалишан хаража байһан үнеэдээ тамир шадал һайнтайгаар ондо оруулжа байна.

Мүнөө нүхэр Фролова 6 үнеэдээ түрүүлээд, түлнүүдынь һайнаар тэнжээжэ ба үшөө хэдэн туғалнуудые абахаар хүлеэжэ байна.

И. Полякова.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) Иволгын аймагай Гильбирын зооветучастогай зоотехник ...Дондуков һүнэй-товарна племенной фермын һаалишадые үнеэ һааха механическа ...арадтай танилсуулжа байна. Лобсан Галсанова һүнэй-товарна племенной фермэдэ гурбан жэлэй турша соо туғалшаар хүдэлмэрилнэ. Энэ болзор соо нүхэр Галсанова 75 туғал абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлһэн байха юм. Туғалнуудые һайнаар харууһалһанай түлөө тэрэ хадаа ажалай нэмэлтэ түлбэридэ 3 туғал абаа. Нүхэр Галсанова мүнөө жэлдэ абаһан туғалнуудайнгаа дунда байна. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ Саянтын МТС-эй тракторна бригаданууд хүдэлмэрилдэг. Мүнөө тарилгын урда тээхи культиваци парта хэгдэжэ байна.

М. МИНЕЕВЭЙ фото.

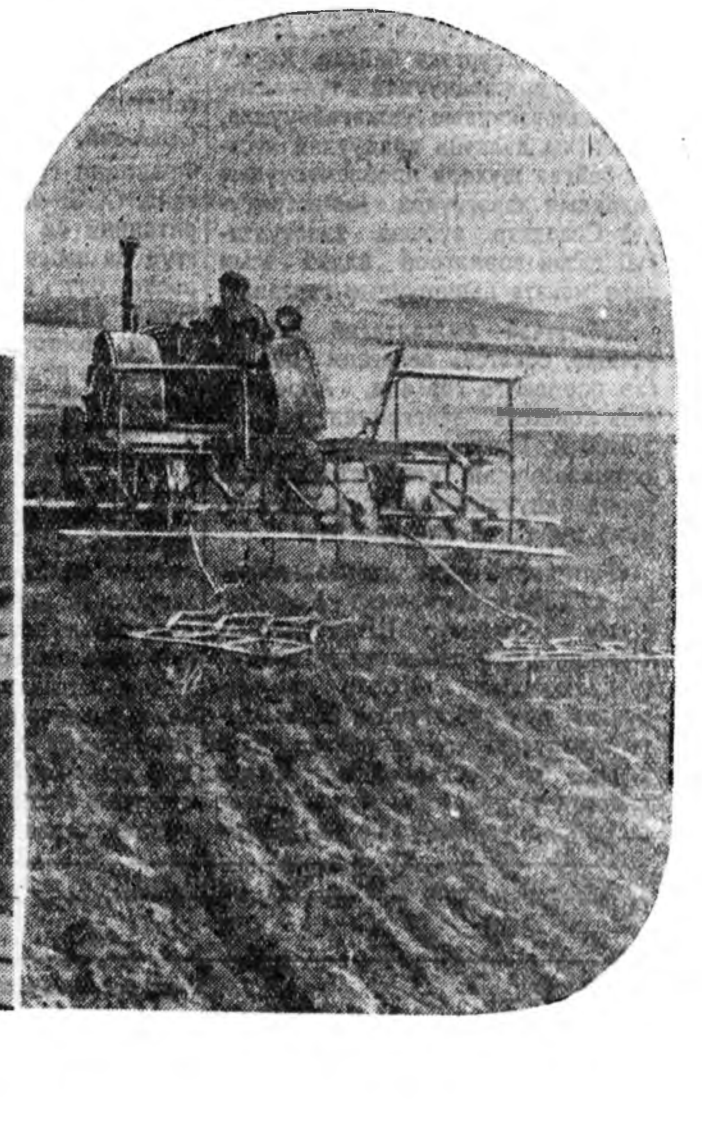

Советскэ колхознигуудай, МТС-үүдэй ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй делегаци Румынска арадай республика ошобо. Дурбэн группа боложо хубаараад, делегацин гэшүүд тус оронэй 16 областьнуудаар ябаба.

Коллективнэ хүдөө ажахынууд, МТС-үүд ба түрэнэй хүдөө ажахынуудаар ябахадаа, делегацнуд хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай, мүн Советскэ Союзай совхозуудай, колхозуудай ба МТС-үүдэй түйлалтанууд тухай хөөрэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Телеорманска областиин Фуркулешти тосхондо, ноябриин 7-ной нэрэмжэтэ коллективнэ хүдөө ажахын гэшүүд Советскэ Союзһаа ерэһэн айлшадые угтажа байна. ТАСС-эй фотохроника.

Арадай демократиин оронуудта

АГУУЕХЭ АРАДАЙ ХҮСЭТЭ ГОЛОС

ПЕКИН. Американска агрессидэ эсэргүү протестын 9.600 митингнүүд ба демонстрацинууд Центральна ба Урда Хитадта боложо, 6 һарын турша дотор тэдээндэ 25 миллион шахуу хүн хабаадаһан байна. Мүн тэндэ 53 мянган суглаанууд ба конференцинүүд болоо. Тэдээндэ хабаадагшад хадаа Японо-Хитадай дайнай үедэ японско империалистнуудай хэһэн хорото хэрэгүүд тухай хэлээ, мүнөө уеын событинуудые зүбшэн хэлсээ. Тус суглаанууд ба конференцинүүд дээрэ 16.200 мянган хүн байлсаба. Ойлгуулжамжын хүдэлмэри хэдэг группанууд 450 мянган гэшүүд, 46 мянган элидхэлшэд ба лекторнууд Центральна ба Урда Хитадтахи арадай патриотическа хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадаа.

ҮХИБҮҮД ТУХАЙ АНХАРАЛ

ВАРШАВА. Арадай Польшын правительство үхибүүдые ба һурагшад залуушуулые үдэр бүхэнэй анхарал оролдолгоор хүрээлнэ. Зунай эхилхэеэ байһантай дашарамдуулан ажалшадай үхибүүдэй амаралта эмхидхэлгэдэ ехэ анхарал хандуулагдана. Энэ зорилгоор гүрэнэй зүгһөө ехэ мүнгэн һомолгодоно. 1951 ондо зунай лагерьнууд ба санаторинуудта миллион үлүүтэй үхибүүд амарха байна. 1951 ондо үхибүүдэй зунай амаралта эмхидхэхын тула гүрэнэй зүгһөө 250 миллион злотых һомолоо.

ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ АЖАЛАЙ ВАХТА

БУХАРЕСТ. Румынида олон зуугаад мянган ажалшад Майн 1-нэй ба Румынска хүдэлмэришэнэй партиин 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан ажалай вахтада жагсаа.

Сталин городой предприятинуудай хүдэлмэришэд ба инженернотехническэ хүдэлмэрилэгшэд мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. «Стягул Рошу» заводой үйлэдбэриин бүхы бригаданууд абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэнэ. Жэшээлхэдэ, Георгиу-Дёжой нэрэмжэтэ бригадын гэшүүд халаанайнгаа нормонуудые хододоо 130—180 процент дүүргэнэ. Һара хүрэхэгүй болзор соо тэдэнэр гүрэндөө 6 миллион шахуу лей мүнгэ арбилаа. Ноябриин 7-ной нэрэмжэтэ бригада 7.600 мянган лей алмаба.

УҺАЛАЛГЫН ЕХЭ СИСТЕМЭ БАРИГДАА

СОФИЯ. Болгариин ажалшад орон дотороо эгээн ехэ уһалалгын системые Брышлянска губи талада барижа дүүргээд, Майн 1-дэ бэлэг болгон бэлэдхэбэ. Энэ системэнь 185 мянган гектар газар уһалха юм. Брышлянскада рис, хлопок, виноград ба бусад культуранууды тариха аргатай болоо.

Эб найрамдалай Пактын түлөө!

ХЕЛЬСИНКИ, апрелиин 28. (ТАСС). Финляндиин водалазуудай профсоюзай гүйсэдхэхэ комитет агуухэ табан державануудай хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада нэгэдэхэ гэжэ шиидэбэ. Тиин, Финляндиин 3 профсоюз тус Хандалгада нэгэдэбэ.

Гар табилга ороной элдэб районуудта амжалтатайгаар ябажа байна. Хэдэхэн үдэрэй турша дотор Оулу городой бүхы хүн зоной 10 гаран процентнь Хандалгада нэгэдэбэ. Куопио городой 1400 шахуу хүн Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табяа.

КОПЕНГАГЕН, апрелиин 28. (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай Датска комитет Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табиһан спиcогүүдые ороной нютаг бүриһөө үдэр бүхэндэ абана. Хүсэдбэшэ мэдээнүүдэй ёһоор, гансахан апрелиин 25-най үдэр тус орон дотор 2178 хүн Хандалгада гар табяа.

ШАНХАЙ, апрелиин 28. (ТАСС). «Цзефанжибао» газетын мэдээсэнэй ёһоор, Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилга Шанхайда үргэлжэлһөөр.

Эб найрамдал хамгаалха ба американска агрессидэ эсэргүүсэхэ Хитадай арадай комитедэй Шанхайдахи отделениин мэдээнүүдэй ёһоор, апрелиин 26 хүрэтэр Шанхайн 798.457 хүн Хандалгада гар табиһан байна.

Апрелиин 26 хүрэтэр Зүүн-Хитадта 4,5 миллион хүн Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гараа табяа.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, апрелиин 28. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд Хитадай һайндуратантай хамтадаа ябажа, дайсанда эсэргүү хатуу шангa байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөө гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Американо-английска агрессорнуудай доботолго бүхы фронт дээрэ зогсоогдоо. Зарим участогууд дээрэ Арадай армиин частьнууд ба Хитадай һайндуратан эдэбхитэйгээр дайлалдан, дайсаниие урда зүг руу намнаба.

ПХЕНЬЯН, апрелиин 29. (ТАСС). Арадай армиин частьнууд Хитадай һайндуратанай частьнуудтай хамтадаа ябажа, дайшалхы операцинуудые дэлгэрүүлжэ үргэлжэлөө гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Баруун фронт дээрэ Арадай армиин частьнууд дайсанай хүнүүд ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулан, Сеулһаа хойшоо 20 километрээ байдаг пунктда дүтэлэн ошоо.

Панчен-лама Пекин ерээ

ПЕКИН, апрелиин 28. (ТАСС). Синьхуа агентствын дамжуулһанай ёһоор, Панчен-лама ба тэрэнние үдэшэжэ ябаһан 44 хүн үсэгэлдэр Пекин ерээ.

Арадай Центральна правительственна Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор Чжу Дэ ба Ли Цзишень, Гүрэнэй захиргаанай Соведэй премьер Чжоу Энь-лай, арадай Центральна правительствын дэдэ тушаалта нюурнууд вокзал дээрэ Панчен-ламые угтаба.

Панчен-ламын ба тэрэнние үдэшэжэ ерэһэн хүнүүдэй хүндэлэлдэ премьер Чжоу Энь-лай банкет хээ.

Банкет дээрэ Панчен-лама үгэ хэлэхэдээ, нигэжэ мэдүүлбэ: «Тибет болбол Хитадай территориин таһаршагүй хуби мүн, түбэд арад хитад арадһаа таһаршагүй юм. Тибедые амгалан ёһоор сулөөлхэ ябадалда шэглүүлэгдэһэн арадай Центральна правительство ба Түрүүлэгшэ Мао Цзе-дунай политикые шууд дэмжэнэбди. Бэеэ даанхай, сулөөтэ, нэгэдэмэл эхэ оронойнгоо ехэ бүлэдэ Тибедые даал һаа түргөөр бусаан оруулхын тулада бүхы хүсөө зорюулхабди».

Түгэсхэлдөө Панчен-лама Хитадай арадай республикын бүхы национальностьнуудай агуухэ вождь Мао Цзе-дунай ба Тибедэй амгалан сулөөрэлгын хүндэлэлдэ юрөөл табиба.

Сэлэнгэ дээрэ загаһа агналга. М. Минеевэй фото-этюд.

Һайндээрэй Улан-Удэдэ

Май...

Энэ һарын түрүүшын үдэрэй түүхэтэ ехэ һайндэр болоһон сагһаа хойшо хэды олон жэл үнгэрөө гээшэб! Сулөөтэ Советскэ Союзай алдар суута ажалшад мүнөө 33-дахи майгаа угтаба. Теэд жэл бүри энэ үдэр уда урданайхиһаа гоё байдаг лэ. Улан-Удэ город нёдондонойхиһоо, урзандайхиһаа—хэзээ хэзээнэйхиһээ онсо гоёор мүнөө үглөөгүүр харагдаба.

Улицанууд ужам болошоһондоли. Жэгдэ сэбэрээр хэгдэһэн асфальт, шулуун дэбисхэрынь шадамар шулуушадай оролдолгото ажалые гэршэлнэ. Хоёр гурбан дабхар гэрнүүд олошорожо байһанаа мэдүүлхэ гэһэндэл, ужам арюун сонхонуудаараа яларна.

Газаа үшөө хүн үсөөн. Эртэ. Ленинскэ улицын хойто захаһаа—тэбтэг дээрэһээ урагшаа харанабди. Нэмжээ олон улаан тугууд—советскэ арадай нангин тугууд. Сэлэнгэ тээһээ ерэһэн хүнгэхэн һэбшээндэ тэдэ тугууд дэлбэнэ. Агуухэ найрай хүгжэм репродукторнуудһаа гаража, агаараар дүүрэн зэдэлнэ. Улицануудые хүндэлэн татаһан хэдэн олон лозунгнууд республикымнай столицын ажалшадай үсэгэлдэрэй, мүнөөдэрэй, үглөөдэрэй амжалтануудые тухай дабтан дабтан хэлэнэ.

Дабтанишьегүй яахаб! Гансахан 1951 оной түрүүшын дурбэн һарые абаад үзээ. Ленинэй орденто паровозо-бүтээлгын завод габшагай ажалаараа һара бүри суурхана. Энэ завод Улан-Удын предприятинуудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй туг баригша юм. Энээнтэй адли шахуу темпээр ажаллажа байһан предприятинууд олон лэ.

Ажалай алишье һалбарида амжалтанууд ехэ. Литературые абаад үзээ. Нёдондо байгаагүй хэдэн олон уранһайханай номуудые мүнөө бидэнэр уншанабди. Бурятмонгол литературын Москвада болоһон вечернүүдтэ уранзохёолшоднай түрэл арадайнгаа ургажа байгаа бэлигые харуулаа.

Улан-Удэһээмнай киноактер ургаһан гараа. Цырен Шагжин «Пржевальский» гэжэ фильмдэ бурят ... сагай роль наадаһанаа, агуухэ Хитад орондо ябаһанаа хөөрэжэ бидэнээ баясуулна. Балерина Лариса Сахьянова хун шубуунай маяг түхэл харуулан наадажа, ... зониие урмашуулна.

Хэдэн олон эрдэмтэд урган гараа гээшэб! Философско, түүхын, филологическа наукануудай кандидадууд олошороо. Шэнэ сортын ... ниисэ, яблока, вишни ургуулагшад Улан-Удын улицануудаар мүнөөдэр ябана. Суута врачуудн ай ... ден хайрада хүртэнэ.

Майн нэгэнэй Улан-Удэ ехэ ... алдар суута амжалтануудаа ... тан дуулана. Гармонь татаһан ябууд дундаа хатар наадаһан ... луушуул өөдэ һөөргөө ябана. Мүнгэн сагаан һахалтай, дун ... гаан һаншагтай үбгэд хүгшэд ... рёод наһаяа тэхэрюулһэн шэнэ ... алхалалдана. Тэдэнэр аша гуш... гаа, хүбүүд басагадайнгаа ... һайхан жаргалтай, дүүрэн ... ба дунда эрдэмтэй болоһон, боло... тухайда омогорхолой үгэнүүд... андалдана.

Коммунизмын илалтын түлөө бүри һайхан, бүри гоё үглөө... рэйнгөө түлөө улам шангаар ... сэхэ байһанаа харуулхаяа мүнөө... дэр улан-удынхид демонстраци... гарахань.

Д. Гунзын...

Шатараар дэлхэйн түрүү... һуури эзэлхын тула ...

Апрелиин 28-да Союзуудай ... шангай Октябрьска зал соо Бот... ник-Бронштейнэй 19-дэхи пар... наадагдажа дүүрээ. Энээнэй ... тэз, тус парти адли байдалтай ... хойшолуулагдаһан юм. 60-... ябадалдаа Бронштейн шүү... гэжэ мэдэрбэ. Мүнөө Ботви... 10, Бронштейн 9 очкотой боло...

Харюусалгата редактор
Б. А. ОЧИРО...

Уласхоорондын шэнжэлэл

Баруун державануудай мэхэтэ аашанууд

Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Соведэй зүблэхэ зүйл бэлэдхэхын тулада зарлагдаһан СССР-эй, Франциин, Холбоото Штадуудай ба Великобританиин гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшонорой зүблөөн Парижда хоёр һара шахуу үргэлжэлжэ байна.

Зүблэрһэн шиидхэбэри гаргахые США-гэй, Франциин ба Великобританиин түлөөлэгшэдэй үнэхөөр эрмэлзээ һаань, тус зүблөөн хэдынэрэе үнй дүүргэхэ байгаа. Харин баруун державануудай түлөөлэгшэд хэлсээнүүдые унжагайруулха, мүн бүхы дэлхэйн арадуудай хүсэжэ байгаа шухала проблемэнүүдые гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Соведээр зүбшэн хэлсүүлхэгүй гэһэн зорилгоор элдэб эсын хара мэхэтэ аашанууды гаргана.

Зүблөөнэй амжалтатай байхые хүсэжэ, советскэ делегаци нилээд ехэ оролдолго гаргана. Апрелиин 4-дэ советскэ делегациин толгойлогшо А. Громыко баруун гурбан державануудай түлөөлэгшэдэй гол дурадхалнуудые хараадаа абалсан, иимэ дурадхал оруулаа һэн:

«Германиие демилитаризацилгада; СССР-эй, Нэгэдэмэл Королевствын, Холбоото Штадуудай ба Франциин буу зэбсэгүүдые, зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо хэмжээнүүдтэ, буу зэбсэгүүдэй ба зэбсэгтэ хүсэнүүдэй мүнөө байгаа хэмжээндэ ба уласхоорондын зохихо хиналта тогтоолгодо; мүнөө байгаа договорно уялгануудые ба хэлсээнүүдые дүтргэлгэдэ, дайнай аюулые ба агрессиһээ айн сошорол гые зайлуулгада хамаатай асуудалнуудые оруулхаһан, Европодохи мүнөөнэй уласхоорондын түгшүүрэй шалтагаануудые ба хэшолонгуудые, мүн Советскэ Союзай ба Холбоото Штадуудай, Нэгэдэмэл Королевствын ба Франциин хоорондохи харилсаануудта удаан сагай, бодото һайжарал хантаха шухала хэмжээнүүдые хаража үзэлгэ».

Советскэ дурадхал хадаа Германиие демилитаризацилха тухай асуудалые шухалаһаан табина, харин тиихэдэ эб найрамдал хамгаалгын энэ шухала проблемые США-гэй, Великобританиин ба Франциин түлөөлэгшэд гэдэргэ татана. СССР-эй, США-гэй, Великобританиин ба Франциин буу зэбсэгүүд ба зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо, буу зэбсэгүүдэй хэмжээн тухай, уласхоорондын зохихо хиналта тогтоохо тухай асуудал шиидхэхэ ябадалые түрүүшын ээлжээнэй зорилго мүн гэжэ советскэ делегаци тоолоно. Баруун державануудай түлөөлэгшэд эдэ асуудалнуудые тад ондоогоор табина, тайлбарилан хэлэбэл, зэбсэгүүдэй хэмжээн тухай асуудалые түрүүн зүбшэн хэлсээд, удаа тээнь уласхоорондын хиналта тогтоохо асуудал, эгээн һүүлдэ — зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо тухай асуудал зүбшэн хэлсэхые дурадхана. Тиихэдээ тэдэнэр 4 державануудай буу зэбсэгүүдые ба зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо бэшэ, харин буу зэбсэгүүдые юрэнхы дээрэнь хороохо ябадал хараадаа абана.

Апрелиин 4-дэ советскэ делегациин оруулһан дурадхал хадаа зүблөөрэлгэ түйлаха бодото үндэһэ һүүри мүн гэжэ буржуазна сарим газетэнүүд мэдэрхэ баатай болоһон байна. Советскэ найрулга «баруун державануудай найрулгаһаа һайн байна» гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, английска «Манчестер гардиан» газетэ иигэжэ бэшэнэ: «США-гэй, Великобританиин ба Франциин түлөөлэгшэдэй саашанхи арсалтань «үнэндөө гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөө зарлахые тэдэнэр хүсэнэгүй» гэһэн тобшолол хэхые баалаха байна».

Парижэдэ зүблөөн дээрэ баруун державануудай түлөөлэгшэдэй баримталжа байгаа хараа бодолынь юу харуулнаб гэхэдэ, хэлсээ түйлаха шухала гэһэн хоёһон билдагуула үгэнүүдээрэ тэдэнэр сэрэгэй бэлэдхэл ба буу зэбсэгүүдые ярaлтайгаар түхеэрхэ ябадал түйлахые эрмэлзэн, хэлсээнүүдые зорюута гэдэргэнь татажа байна. Французска правительствын «эб найрамдалда дуратай» байһан тухай французска түлөөлэгшэ Пародиин шашажа байхадань, Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министр Шуман Хойто-атлантическа агрессивнэ блогой сэрэгэй-промышленна арсенал болгон европейскэ нүүрһэнэй ба буладай картель байгуулха тухай договор баталаа.

Американска империалистнууд Номгон океанай агрессивнэ блок бэлэдхэхэ, Япониин зэбсэгтэ хүсэнүүдые һэргээн байгуулха, Баруун Германиие ремилитаризацилха, Дундада далайн блок бэлэдхэхэ зорилготой галзуу ябуулга хэжэ байна. Гэбэшье, империалистнуудай аашануудые арадууд хёрхо һэрэмжэтэйгээр ажиглан харана. Арадууд бата бэхи, удаан сагай эб найрамдал тогтоохые эрид шууд эрина.

Хойто-атлантическа блогто хабаадагша оронуудые милитаризацилга

Буу зэбсэгүүдые яралтайгаар бэлэдхэхэ ябадалда бельгийскэ арад «хубитаяа дутуугаар оруулна» гэжэ Брюссельдэхи американска посол Мэрфи дурагүйтэн мэдүүлһэн байна. Голландска «Альгемейн Дагблад» гэдэг газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, бельгийскэ правительство «сэрэгэй гаргашануудаа ехэдхэхын тула бүхы хэмжээнүүдые абаха байна» гэжэ Бельгиин премьер-министр Фольен һаяшаг өөрынгөө ээдые найдуулба. 12,5 миллиард франк хэмжээтэй сэрэгэй һомолэлгоһоо гадна, бюджэдэй ондоо статьянуудһаа 2,5 миллиард франк сэрэгэй зорилгонуудта нэмэжэ гаргашалагдаха юм гэжэ премьер Фольен мэдээсэбэ.

Агрессивнэ Хойто-атлантическа блогто ороһон оронуудые американска империалистнууд һэшхэлгүйгөөр зонхилон захирна. Маршаллай түсэб бэелүүлхэ администраци хадаа булад листнүүдые «стратегическэ запасууд» болгон США-да үтэхыень Даниие уялгалаа гэжэ һая мэдээсэгдээ. Тиихэ зуураа американецууд Бельгидэ, Баруун Германида ба маршаллизованно бусад оронуудта байгаа цементын запасуудые һонирхоһон ба эдэ оронуудһаа 20 мянган тонно цемент жэл бүри США руу абаашажа болохо юм гэжэ тоолон гаргаһан байна.

Зэбсэглэлгэдэ 250 миллиард лир һомолхо тухай хуулиин проектые италиянска правительство депутадуудай палатада һая габибэ. Энэ һомололго 1951—52 онуудта гаргашалагдахаар хараалагдана.

США-гэй экономикые сэрэгэй замда оруулан, энэ жэлэй сэрэгэй бюджэдые 49 миллиард доллар хүрэтэр ехэдхэжэ, ойрын 4 жэлэй сэрэгэй һомололгонуудые 250 миллиард гаран долларoор түсэбөөд, американска империалистнууд Баруун Европын оронуудта сэрэгэй бэлэдхэл нэгэн доро түргэдхэхые шадалаараа оролдоно.

Капиталистическэ оронууд дотор буу зэбсэгүүдые яралтайгаар түхеэрэлгэ ажалшадай ажабайдалые улам бүри муудуулна. Жэшээлхэдэ, Францида хүдөө ажахын продуктнуудай сэнгүүд 1938 онойхиһоо 19 дахин, промышленна товарнуудай сэнгүүд 22 дахин хүндэрөө.

Милитаризацилгын политика ба хүн зоной ажабайдалай эрхэнүүдтэ доботолго хадаа ажалшадай угаа ехэ дурагүйдэлгые үүдхэнэ. 1950 оной турша дотор США-да 4.700 забастовконууд боложо, салия хүлһэ дээшэлүүлхые эриһэн 2.300 мянган хүн тэдээндэ хабаадаа. Забастовкын хүдэлөөн Франци, Англи, Итали ба капиталистическэ ондоошье оронуудта үргэдэжэ байна.

Зонхилхы нюурнуудай сэрэгэй бэлэдхэлнүүдтэ эсэргүү, ажалшадай ажабайдалай хэмжээе доошоруулгада эсэргүү, эб найрамдалай ба арадуудай хоорондохи демократическа хани харилсаанай түлөө арад үргэн олонийтын хүдэлөөн баруун европейскэ бүхы оронуудта урган хүгжэжэ байна.

Д. Бочаров.

Мүнөөдэр кинотеатрнуудта

ОПЕРО БА БАЛЕДЭЙ ТЕАТР... «Улаан мак» (20 час 30 минута... майн 2-то «Тоска» (12 часһаа), «Улаан мак» (20 час 30 минутаһаа).

ОРОД ДРАМЫН ТЕАТРТА — «...нинтоной бүлэ» (20 час 30 минута... майн 2-то «Харагдахагүй эхэнэр» ... ба 20 час 30 минутаһаа).

ГҮРЭНЭЙ ФИЛАРМОНИДО — ... 2-ой үдэрнүүдтэ үдэшын 9 ... концерт ба танцанууд болохо.

Кинотеатр «ПРОГРЕСС» — ...дэ, 2-то «Талада» (12, 14 часу... «Яника» (16, 18, 20, 22 часуу... час 30 минутаһаа).

Кинотеатр «ЭРДЭМ» — хоёр ... «Кубанска хасагууд» (11, 13 часу... «Зоригтой хүнүүд» (15, 17, ... часуудһаа).

ГОРОДОЙ КУЛЬТУРЫН БА АМ...ТЫН ПАРКДА—үдэрынь хүн зон... турпа амаралга, духовой оркестр ... даха, энеэдэнэй комнато нээлтэй. ... 2-то, үдэшын 8 часһаа танцы ... дээрэ духовой оркестр наада... болохо. Зунай театр соо урана... самодеятельностиин коллектив... перт. Ёхорой талмай дээрэ ... на хатар, наадан болохо.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря — 3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 16.

Н—03585. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.